

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 27. JULIJA 1963

ŠTEVILKA 30/V.

Zahvala železarne Nikšić

Iz Železarne »Boris Kidrič« v Nikšiću smo prejeli zahvalo za izrečeno sožalje ob nedavni težki nesreči. Takole pišejo:

»Prejeli smo Vaše izraze sožalja ob težki nesreči, v kateri je izgubilo življenje sedem naših dragih tovarišev.

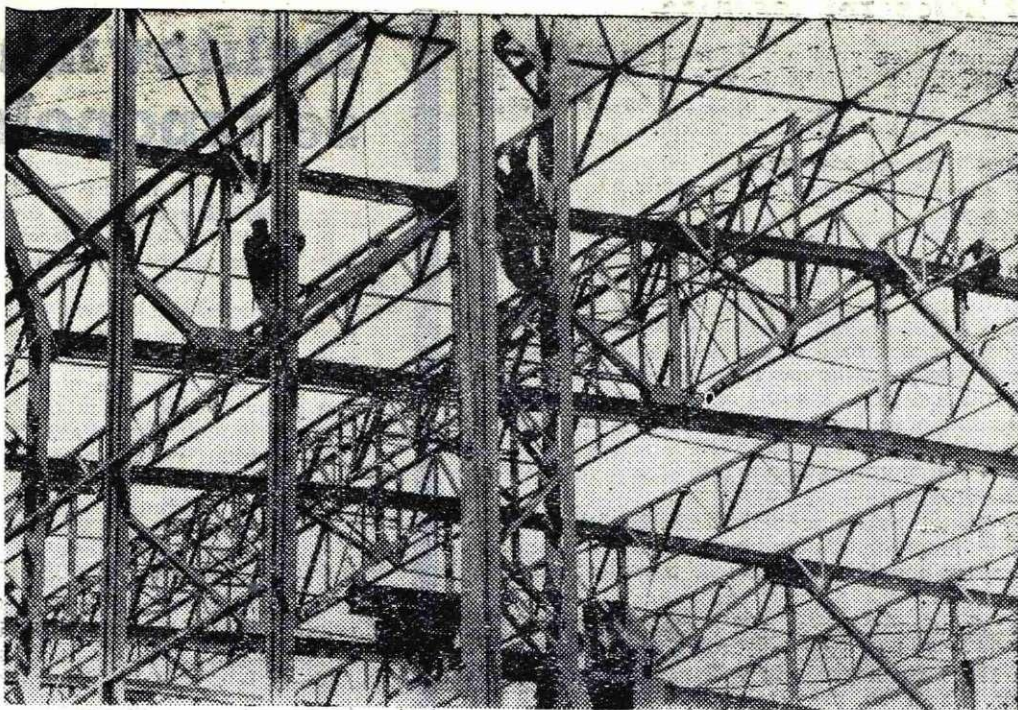
Dejstvo, da so delovni ljudje in kolektivi vse naše domovine sprejeli to žalostno vest kot del skupne nesreče, blaži žalost kolektiva in družin ponesrečenih tovarišev.

Vaše sožalje smo sporočili tudi družinam ponesrečencev.

V imenu vseh članov našega kolektiva in tudi v imenu družin ponesrečencev se Vam najtopleje zahvaljujemo.

Naš kolektiv si bo prizadeval izpolniti proizvodne naloge in tako nadaljevati ter dokončati delo, na katerem so delali in izgubili življenje naši ponesrečeni tovariši.

Predsednik delavskega sveta
Železarne »Boris Kidrič«, Nikšić

Dela pri montaži hal za valjarne na Belškem polju uspešno napredujejo in bodo zaključena pravočasno

Transport dobi težka motorna dvigala!

Pred kratkim smo dobili ponudbo od »Investimporta« za motorna dvigala iz presežkov ameriške opreme. Ekonomska enota transport je dala pristanek, da se nabavi dva dvigala ameriškega izvora. K nabavi teh dvigal nas je prisilila nujna potreba po novih dvigalih in zelo ugodna cena, saj ju bomo dobili za približno 16 milijonov dinarjev.

Dvigali sta bili prevzeti na Reki. Imata sicer že precej častitljivo starost, vendar sta odlično ohranjeni. Glavne karakteristike teh dvigal so: teža dvigala 100 ton, opremljeno je z lastnim pogonom,

moč motorja 145 KM, dolžina igle 21 m, maksimalna možnost dviga v primernem kotu 20 ton, upravljanje je izvedeno z mehanskim krmiljenjem.

Po programu je predvideno, da bo prvo dvigalo obratovalo na Belškem polju pri montažnih delih nove valjarne, drugo na odvalu pri razkladanju odpadnega materiala po sodobnem postopku na osnovi kontenerskih prevozov. V glavnem bi dvigalo obratovalo namesto dosedanje prevračevalne naprave in

portalnega žerjava. Sedanji portalni žerjav bomo v tem primeru uporabili za pripravo plavžarske ali jeklarske žindre.

Ker so omenjena dvigala zelo težka, bo ŽTP pripeljala ta dvigala z Reke s posebnim prevozom. Tako so dani vsi pogoji in izgledi, da bo ekonomska enota transport dobila zaželena dvigala kot je bilo predvideno v investicijskem programu za mehanizacijo odvala, poleg tega pa tudi za montažo Belškega polja.

Niko Bernard

Prispevek k razpravi o statutu podjetja

Dopusti za invalide

Ob pripravah na novi statut podjetja, ki potekajo v gospodarskih organizacijah, bi rada omenila nekaj, kar doslej ni bilo upoštevano, nanaša pa se na izreden dopust invalidov po čl. 76 Pravilnika o delovnih razmerjih JZ.

V tem pravilniku so glede dodatnega dopusta zajeti vojni in delovni invalidi ter mirnodobski invalidi po l. 1945. Zajeti pa niso tisti invalidi, ki so utrpeli razne poškodbe v zgodnji mladosti ali pozneje, pred letom 1945. Upravičenost in določanje dodatnega dopusta za te invalide je bilo doslej prepuščeno uvidnosti posameznih obratovodstev, mislim pa, v kolikor že ni v teku, da bi bilo prav, ko bi novi statut podjetja priznal dopust tudi tem in jih s tem vsaj delno izenačil z ostalimi invalidi, še celo, ker so to pogosto invalidi, pri katerih je invalidnost očitna, na primer izguba roke in podobno. Vsako leto so bila zato negodovanja pri določa-

nju letnega oziroma dodatnega dopusta, ker so se prizadeti čutili izločene, kajti Pravilnik tolmači takole:

»Do dodatnega dopusta po tč. 1., 2. in 3. tega člena (mišljena je kategorizacija po stopnji invalidnosti) — imajo pravico invalidi, ki delajo na rednih delovnih mestih in jim je invalidnost priznana z odločbo invalidske komisije.«

Ker večina omenjenih invalidov nima odločb invalidne komisije, je bilo sporno vprašanje, v katero stopnjo spadajo oziroma koliko invalidskega dopusta jim pripada. Nujno bi bilo, da bi to urejali predpisi, po katerih bi določali dodatne dneve dopusta vsem v podjetju enako.

MI

Ker so začeli s pripravami za postavitve nove električne peči, so morali premestiti ponovčarsko gospodarstvo

Poklicna industrijska šola pri Železarni Jesenice

Ravnateljstvo poklicne industrijske šole pri Železarni Jesenice podaljšuje vpis za metalurške poklice valjavca in topilca. Sprejem bo še 20. avgusta ob 7. uri na šoli na Jesenicah.

Pogoji za sprejem so:

1. z uspehom zaključena osemletna osnovna šola
2. starost do 17 let
3. telesna in duševna sposobnost

Prošnjo z življenjepisom, rojstnim listom, zaključnim spričevalom osnovne šole, mnenjem šole, pošljite na upravo šole do 18. avgusta. V kolikor bi vseh dokumentov ne mogli priložiti k prijavi, jih morate prinesiti s seboj na dan sprejema. Učenci, ki imajo še kakšen popravni izpit na osnovni šoli, se lahko vpišejo pogojno.

Prošnjo morate kolkovati z državnim kolekom za 50 dinarjev. V njej navedite:

za kateri poklic se prijavljate, če želite stanovati v internatu, ali se boste vozili — odkod in s čim, ter podobno. Priložite še znamko za 25 din, za odgovor.

Vsak učenec, ki se uči metalurškega poklica prejme v I. letu šolanja 10.000 din nagrade, v II. letu 11.000 din nagrade in v III. letu 12.000 din nagrade. Vsem so prav tako zagotovljena delovna mesta.

Učenci izven Jesenic lahko stanujejo in se hranijo v šolskem internatu. Mesečna oskrbovalnina za te poklice je v celoti pokrita z nagrado.

Za potovanje domov med šolskim letom dobi vsak učenec objavo za 75 % popust na železnici. Kdor je sprejet v šolo, stanuje lahko v internatu. Posebnih prošelj za to ni treba.

Zaradi oddaljenosti imate možnost dan pred sprejemom in dan po sprejemu prenočiti in se hraniti v šolskem internatu. Upraviteljstvo, kjer ste hodili v osnovno šolo, naj vam nabavi železniško objavo za 75 % popust na železnici za sprejem na določeni šoli. Na dan sprejema morate objavo žigosati v upravi šole, kjer se prijavljate za nadaljnje šolanje.

Ravnateljstvo strokovne šole

OBVESTILO

Uprava »VODOVODA« JESENICE obvešča vse cenjene stranke, da posluje blagajna podjetja vsak ponedeljek od 8. do 10. ure in vsako sredo od 13.30 do 15.30. ure.

V primeru praznika posluje blagajna prvi naslednji delovni dan.

Prosimo, da se navedenih dni poslovanja blagajne držite, ker nam s tem olajšate delo.

Uprava

Delitev malic bodo v prihodnje še izpopolnili s toplo hrano

Na seji DS EE gostinske enote »Železar« so razpravljali predvsem o organizacijskih vprašanjih, pregledali izpolnitev sklepov prejšnje seje in reševali nekatera tekoča vprašanja.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da sedanji rezultati reorganizacije menz kažejo zelo dobro. Čeprav bo obračun gotov šele ob koncu meseca in bodo takrat znani točni rezultati reorganizacije, predvidevajo že sedaj okrog 230.000 din prihranka.

Prav tako so ugotovili, da je bil prejšnji mesec v kuhinji restavracije Kazina zelo nizek odstotek, za kar je kriv celoten kolektiv, materialno knjigovodstvo, predvsem pa prejšnji upravnik, ki ni z zanimanjem sledil gospodarjenju v Kazini.

Osrednje vprašanje, o katerem so razpravljali na tej seji, so bile organizacijske zadeve. Predlagajo spremembe normativa, ki so nujne zaradi novega načina delitve malic. Pri teh spremembah predlagajo na nekaterih delovnih mestih povišanje normativa, ponekod znižanje, ponekod pa spremembe nazivov.

Kakšno je poslovanje kantin, še ne morejo ugotoviti in bodo morali počakati mesečni obračun, vendar vodstvo gostinske enote pričakuje, da bodo z novim načinom delitve malic dosegli celo do-

hodek. Menijo, da reorganizacija delitve malic s tem še ni končana, da jo bo treba izpopolnjevati, predvsem s pripravljanjem tople hrane, po kateri je vedno več povpraševanja. Promet v kantinah je zelo visok, saj so do sedaj prodali: 52.000 žemelj, 2.000 kg salame, 1.575 kg rebrc, 635 l malinovca, 1.555 kilogramov sira, 100.000 kom. cigaret in tako dalje.

Sklenili so, da bodo prihodnjo sejo DS posvetili problematiki kantin in delitvi malic v letih in bodo pripravili analizo za zasedanje CDS.

Po razpravi o še nekaterih tekočih in personalnih vprašanjih so zaključili zelo uspešno sejo.

Jedilnik bodo izpopolnili z okusnimi toplimi obroki

Zdravljenje v zdraviliščih ni več posebna pravica zavarovancev

(Nadaljevanje in konec)

Po republiškem zakonu o zdravstvenem varstvu in organizaciji zdravstvene službe predpiše sekretariat sveta za zdravstvo SR Slovenije minimalne sanitarno higienske, gradbeno-tehnične in organizacijske pogoje, glede tehnične in medicinske opreme, števila in kvalifikacije medicinskega osebja in druge pogoje, ki so potrebni za delo posameznega zdravstvenega zavoda določene vrste. Svet za zdravstvo SRS je že predpisal pravilnik o minimalnih pogojih za ureditev in delo naravnih zdravil-

lišč. V tem pravilniku je povedano, kakšne pogoje morajo izpolniti naravna zdravilišča, da so lahko proglašena za specializirane zdravstvene zavode, ki pri zdravljenju uporabljajo tudi zdravilne prirodne činitelje.

Pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v 10., 11., 12., 13. in 14. členu govori, kako naj zavarovanci postopajo pri uveljavljanju pravic do klimatsko kopališkega zdravljenja. Vendar pa v 13. členu časovno omejuje zdravljenje, in bi morala skupščina bolj točno opredeliti uveljavljanje

pravic do klimatsko - kopališkega zdravljenja.

Lahko bi sprejela enak način pošiljanja v naravna zdravilišča kot velja za zdravljenje v bolnicah, upoštevajoč seveda pri tem vrsto obolenja in specialno terapijo v naravnem zdravilišču. Skupščina bi v pravilniku lahko določila tudi kombiniran način — morda bi v nekaterih primerih dovoljevala zdravljenje v naravnem zdravilišču le kot nadaljevanje zdravljenja v bolnišnici ali pa daljše zadržanosti z dela zaradi ambulantnega zdravljenja, ali pa naj bi take bolnike vsaj prvenstveno zdravili v naravnem zdravilišču. Vsekakor pa bo treba upoštevati nekatere specifičnosti takšnega zdravljenja in nastanitve, zmogljivosti ter opremljenost za uporabo široke izbire terapij v teh zdravstvenih zavodih. Mislim predvsem na to, da zdravljenje v naravnih zdraviliščih povečini ni tako nujno, da ga ne bi bilo mogoče za nekaj časa odlo-

žiti in da bodo zmogljivosti naravnih zdravilišč lahko zadoščale za vse potrebe samo takrat, če bodo izkoriščene v vseh letnih časih enakomerno. — Upoštevanja vredno je tudi dejstvo, da nekatere naravna zdravilišča še vedno uporabljajo pri zdravljenju mnogo preveč ali pa samo prirodni faktor, namesto da bi bil prirodni faktor le dopolnitev k vsem drugim mogočim načinom sodobnega zdravljenja. Takšno stanje bo najbrž narekovalo potrebo, da se za zdravljenje v naravnih zdraviliščih predpišejo drugačni pogoji in tudi drugačen način poživljanja kot za zdravljenje v bolnišnici. Dostikrat je bilo glede dosedanjega pošiljanja na zdravljenje v naravna zdravilišča slišati prigovore, da hodijo ljudje le na dopust in da so te oblike zdravljenja deležni le tisti zavarovanci, ki takšno zdravljenje dovolj uporno zahtevajo pri lečečem zdravniku. Zaradi tega je bilo zdravljenju v naravnih zdravil-

Rezervni sklad ni potreben! meni UO ekonomske enote

Na zadnji julijski seji UO ekonomske enote OTK-R so razpravljali o problemih dela v posameznih oddelkih OTK-R, o nagrajevanju, premiranju in normah, o disciplini in o tekočih vprašanjih.

Vodje posameznih oddelkov so seznanili UO s problematiko dela v njihovih oddelkih in ugotovili, da delo pri njih poteka brez večjih težav in v redu. Problem predstavlja le pomanjkanje strokovnega kadra v raziskovalnem oddelku, kar povzroča pri raziskovalnem delu veliko praznino. Problem so tudi nekatere naprave, ki jih bo treba nujno usposobiti oziroma zamenjati.

Šef OTK je UO seznanil s finančnim stanjem za prvih pet mesecev tekočega leta in povedal, da so proizvodnjo v OTK povečali za 8 %, pri tem pa dosegli približno 5.600.000 din znižanja stroškov oziroma 5 %. Planirane stroške je presegel le raziskovalni oddelk, ker se v tem oddelku še vedno čuti vpliv selitve. Morali so preurediti prostore, napeljati razne in-

stalacije, montirati stroje in podobno.

V razpravi o problematiki nagrajevanja so ugotavljali, da pri njih ne bi bilo koristno uvajati tehnične norme, ker bi morali za vodenje in izračunavanje namestiti nove delovne moči, po drugi strani pa so zelo odvisni od dela proizvodnih obratov. Kar pa se tiče rezervnega sklada, so sklenili, da bo posebna komisija, ki so jo za to imenovali, proučila to vprašanje in predložila rešitev. Menijo, da pri njih rezervni sklad ni potreben, ker na njihovo delo ne vplivajo činitelji zaradi višje sile, njihovi osebni dohodki pa so letos nekaj pod povprečjem železarne.

V nadaljevanju seje so razpravljali o disciplini in sklenili, da bodo tudi v bodoče disciplinske prekrške obravnavali in proti kršilec strogo ukrepali. Razpravljali so tudi o uvajanju 42-urnega delovnega tedna. Sklenili so, da naj vodje oddelkov to vprašanje proučijo in pripravijo predloge, vendar brez povečanja normativa.

EE gradbeni oddelek

Izvolili so nov UO ekonomske enote

Zaradi reorganizacije gradbenega oddelka oz. zmanjšanja članov tega kolektiva, so v EE gradbeni oddelek izved-

didatov, od katerih so jih volili 9. Volitve so se začele ob 4. uri zjutraj in so trajale neprekinjeno do 16. ure popoldan. Od 89 članov gradbenega oddelka jih je volilo 61 ali 68,5 %. Zelo velika je bila upravičena odsotnost, in sicer kar 27 %.

V nov upravni odbor EE gradbeni oddelek so bili izvoljeni: Ivan Čufar, Rudi Finžgar, Alojz Klančnik, Marjan Krajgher, Anton Konič, Vinko Kozjek, Anton Noč, Anton Rožanc in Jože Terseglav. Volilna komisija je izdala izvoljenim članom potrdila o izvolitvi ter objavila rezultate.

EE upravljajo

li volitve upravnega odbora te ekonomske enote. Volilni komisiji so predložili 13 kan-

liških v javnosti doslej posvečeno več pozornosti kot ga ta oblika zdravstvenega varstva dejansko zasluži glede na njen delež pri skupnih izdatkih za zdravstveno zavarovanje. Saj so izdatki za te namene znašali le nekaj odstotkov vseh izdatkov za zdravstveno zavarovanje. Zaradi napačne izbire zavarovancev za zdravljenje v naravnih zdraviliščih pa je bila kritika te oblike zdravstvenega varstva dostikrat utemeljena. Zato bi bilo treba pri bodoči ureditvi onemogočiti morebitne nepravilnosti in najti takšen način, po katerem bodo te oblike zdravstvenega varstva deležni tisti zavarovanci, ki jim je takšno zdravljenje najbolj potrebno in pri katerih druga oblika zdravljenja ni bila dovolj uspešna.

Povedano pa še nakazuje, naj bi bilo zdravljenje v naravnih zdraviliščih praviloma le nadaljevanje zdravljenja v bolnišnicah oziroma daljšega zdravljenja v ambulantno-polikliničnih zavodih. Kakorkoli

bo že urejen način pošiljanja na zdravljenje v naravna zdravilišča, ne bo mogoče iti mimo primerne kontrole in posebne presoje upravičenosti takšnega zdravljenja po za to določenih zdravniških strokovnjakov.

Gotovo pa je, da so indikacije za zdravljenje v naravnih zdraviliščih zelo široke in da bi se ob upoštevanju teh lahko zdravilo v naravnih zdraviliščih znatno število zavarovanih oseb. Vendar pa nujnost takšnega zdravljenja glede na indikacijo ni vedno enaka. Zato bi bilo treba v pravilnikih o pogojih določiti verjetno različni način pošiljanja na zdravljenja v naravnih zdraviliščih glede na vrsto obolenja in nujnost takšnega zdravljenja. Gotovo bo treba dati pri tem prednost tistim zavarovanim osebam, ki so se zdravile v bolnišnicah ali bile operirane — ker bi bilo njihovo zdravljenje dejansko le nadaljevanje zdravljenja v bolnišnici. Z nadaljnjim zdravljenjem pa bi tudi sprostili postelj-

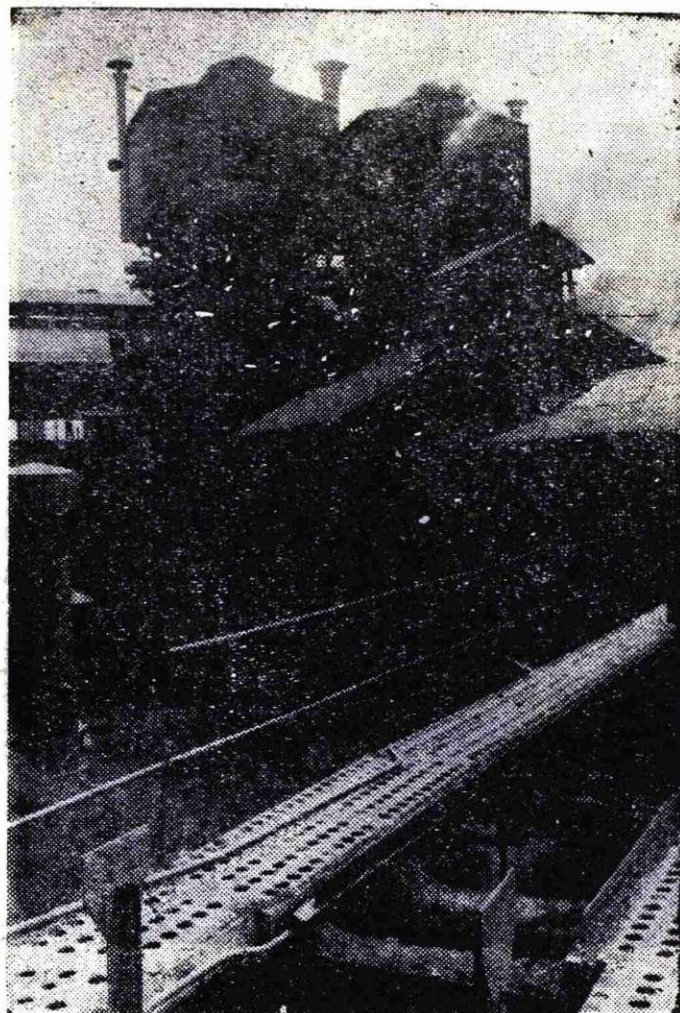
ne zmogljivosti v bolnišnicah, ki so danes v vsej Sloveniji preveč zasedene, kar gre očitno na škodo standardne oskrbe. Prav tako bo treba zavarovancem, ki se dolgo časa zdravijo ambulantno in so nezmožni za delo, omogočiti nadaljnje zdravljenje v naravnem zdravilišču, če jim bo omogočilo ozdravitev ali pa jo pospešilo.

Naslednja skupina so gotovo različni kronični bolniki, ki bi jim morda zdravljenje v naravnih zdraviliščih preprečilo ali pa vsaj oblažilo ponovno nezmožnost za delo.

Zdravljenje v naravnih zdraviliščih torej ni in ne bo ukinjeno, pač pa dobiva in bo dobilo nove izpolnjene oblike. Da bo lahko doseglo tisti namen, ki ga je imel zakonodajalec s spremembo te oblike zdravljenja, kopališko in klimatsko zdravljenje gotovo ne bo moglo imeti več oblike dopusta, marveč se bo moralo po uporabi različnih načinov zdravljenja in po

strogosti izbiri upravičenosti za takšno zdravljenje močneje približati oblikam zdravljenja v bolnišnici. Da bi ta namen dosegli, bodo morala precej storiti zdravilišča sama zlasti glede izpopolnitve lastne medicinske opreme in si zagotoviti zdravstvene strokovne delavce ter uvesti široko izbiro sodobne terapije ob upoštevanju prirodnih činiteljev, značilnih za vsako naravno zdravljenje, dovrinestti bodo morali tudi zdravniki in bolj kritično preverjati potrebo takšnega zdravljenja na zavarovanih. Potrebno pa je seveda, da se sprijaznijo z dejstvom, da dobiva zdravljenje v naravnih zdraviliščih nove oblike in da ne gre več za dopust ali oddih. Ob novi ureditvi zdravljenja v naravnih zdraviliščih lahko pričakujemo, da bodo le-te oblike zdravljenja deležni zares najpotrebnejši in da bodo v teh zdravstvenih zavodih ob uporabi vseh sodobnih oblik terapije dosegli tudi največje uspehe.

Tine Žen

Pržne peči — glavni vir rdečega prahu

EE šamotarna

Nadomestne volitve v DS ekonomske enote

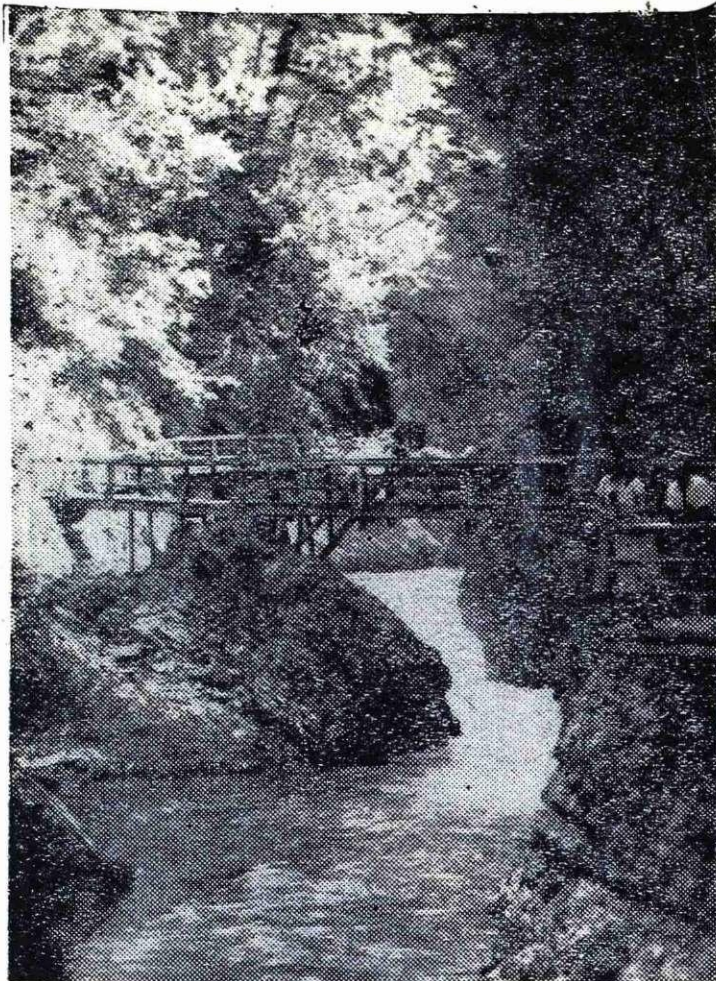
Po sklepu CDS in volilne komisije so bile 19. julija v šamotarni nadomestne volitve v delavski svet ekonomske enote. Volitve so bile potrebne, ker se je število članov DS EE zmanjšalo za polovico. Člani kolektiva šamotarne so izvolili 8 novih čla-

nov, in sicer: Ivana Bartola, Rifeta Begiča, Albina Biza-lja, Huseina Čufuroviča, Mar-rijo Mrakič, Dima Veljanov-skega, Zofijo Tolar in Janeza Zalokarja.

Volitev se je udeležilo 75,5 % članov od 126 volilnih upravi-

čencev. Velika je bila upravičena odsotnost, in sicer zaradi letnih dopustov ter bolovanja. Volitve so lepo potekale in so volišča zaprli ob 16. uri, ko je volilni odbor izračunal rezultate volitev in gradivo predal volilni komi-siji CDS.

Vintgar med biseri Gorenjske

Soteska Vintgar — biser Gorenjske privabi letno skoraj 37.000 obiskovalcev, ki so vedno navdušeni nad lepotami

»Ne poznam lepše pokrajine kot je planinski svet Julijskih Alp. Dolino od Ljubljane do Podkorena smatram za najlepšo, kar sem jih videl v Evropi. Različnost pokrajine z zelenimi polji in gozdovi, globoke doline, visoke gore, kristalno čiste vode jezer in potokov ji dajejo prednost pred Švicco!« Tako je že leta 1827 zapisal v svoj dnevnik slavni angleški naravoslovec sir Humphrey Davy. Toda ta slavni naravoslovec takrat še ni poznal najlepšega med biseri naše Gorenjske — Vintgarja. Soteska je bila takrat še neprehodna, le voda si je utirala pot in neutrudoma padala preko skal. Znan je bil le spodnji del soteske, kjer so si blejski letoviščarji z visokega mostu ogledovali slap Šum. 26 metrov je visok ta slap, ki ga v sončnih dneh obdaja mavrica.

Leta 1891 sta Jakob Žumer in fotograf Lergetporer raziskala sotesko. Z več fotografskimi posnetki in poročilom sta uspela dobiti dovoljenje, da uredita sotesko. V avgustu leta 1893 je bila otvoritev. V naslednjih letih je narasla Radovna večkrat po-

rušila in odnesla mostove ter prehode, kar so morali obnavljati sproti. Med drugo svetovno vojno pa mostov in poti niso vzdrževali. V štirih letih so snežni plazovi in nalihi uničili skoraj vso pot in prehode. Vintgar je bil neprehoden. Toda najbolj navdušeni niso odnehali. Ustanovili so Turistično društvo Gorje ter že spomladi l. 1946 začeli obnavljati poti in mostove v soteski. Z vsestran-

sko pomočjo in prostovoljnimi delom so že poleti istega leta zasilno obnovili prehode in poti, v letih 1953 do 1955 pa so najbolj obremenjene mostove okrepili z jeklenimi nosilci, poti pa zavarovali z raznimi betonskimi oporniki. Število obiskovalcev, ki jih je bilo leta 1946 le okrog 90 (pri tem niso všteti bližnji okoličani), je v letu 1947 naraslo na več kot 17.700, v letu 1955 pa že na 31.207. La-

ni se je to evilo še čalo, in sicer na 36.7 skovalcev, o katerih 5.414 inozemci in 13. dine.

Iz tega la zaklj da je Vintgar zelo ljena izletniška točka, sebn primca za okolico kot je, za Je ne. Ob občujanju le jih lahko stmo le garju, se boak po nem delu rečno raz

Ruska kapelica pod Vršičem

Ujetniki iz prostranih ruskih poljan in vroče Italije so v gladi in mirazu pod zelo težkimi življenjskimi in delovnimi pogoji gradili v času prve svetovne vojne cesto med stenami Prisojnika in Mojstrovke preko Lepga sedla, ki povezuje gornjesavsko dolino in dolino Soče. Preko tri tisoč in več jih je umrlo od ledenega mraza, pomanjkanja hrane, ob napornem delu, ali pa so jih uničili snežni plazovi, ki pozimi pojo na Vršiču svojo strašno uničujočo pesem.

Ti ujetniki so zgradili na najlepšem razglednem kraju pod Kočo na Gozdu v originalnem ruskem slogu cerkvi- co v spomin vseh, ki so med našimi gorami umrli in jim ni bilo več dano videti svoje domače, tako zelo ljubljene zemlje.

Cerkvica je pomemben zgodovinski kulturni spomenik na strašne dni sredi naših veličastnih gora. Leseno cerkvico je načel zob časa, pa tudi brezsrčni, vandalski, lažni ljubitelji naših gora so prispevali svoj delež, da je kapelica zapisana uničenju.

Domače turistično društvo v Kranjski gori se je odločilo, da lastnih stev prispeva do obnovi in ohranitvi tega membnega kulturno-vinskega spomenika. valo je prek 500.000 jev, da je sje spon kapelica in di raz okolica v kajikupne nju.

Na alpski ti so po napisne tabli vabi bitelje in obvalce na ogled cerce in p tev spomenik rusker znanemu ujku. Tu no društvo Kranjsk je uredilo ojo okol minskega otzja, iz odvečno drevda lahl va obiskovalob lepe: gledu na mne go: senci je neklopic i

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI •

Svetovna proizvodnja premoga v letu 1963

V letu 1962 so v vseh premogovnikih na svetu nakopali rudarji skupno 2.112 milijonov ton premoga, kar je v primerjavi z letom 1961, ko so ga nakopali 2.048 milijonov ton, le za 3 % več. V primerjavi z nafto, ki je prav tako kot premog važen vir energije, vidimo, da so v istem razdobju načrpali za več kot 8 % nafte več, kar jasno kaže, da poraba nafte v svetovnem merilu precej hitreje narašča kot pa poraba premoga.

V razpredelnicah so navedene primerjave izkopanih količin premoga za leto 1961 in 1962 ter v času tik pred drugo svetovno vojno za posamezna področja sveta in sicer v milijonih ton.

Na severnoameriškem kontinentu je količina nakopanega premoga nekoliko večja v primerjavi z letom 1961, je pa precej nižja z ozirom na čas pred drugo svetovno vojno.

	sredina 1936 do 1938	1961	1962
ZDA	416	376	396
Kanada	12	7	7
skupaj	428	383	403

V zahodnoevropskih rudnikih so v državah gospodarske unije nakopali nekaj manj premoga v letu 1962 kot v letu 1961, medtem ko so ga v ostalih državah zahodne Evrope nakopali nekoliko več.

	sredina 1936 do 1938	1961	1962
države gospodarske unije	233	230	227
ostale zahodne države	240	208	215
skupaj	473	438	442

V socialističnih državah skupaj z LR Kitajsko so izkop premoga povečali, naravnost izredno pa v primerjavi z obdobjem pred drugo svetovno vojno.

	sredina 1936 do 1938	1961	1962
LR Kitajska	35	490	515
Sovjetska zveza	109	377	378
ostale socialistične države	84	145	150
skupaj	228	1012	1043

Tudi v ostalih državah sveta so nekoliko povečali izkop premoga med letom 1961 in 1962, precej pa v primerjavi z obdobjem pred drugo svetovno vojno.

	sredina 1936 do 1938	1961	1962
Azija (brez soc. držav)	84	137	144
Afrika	17	44	46
Avstralija in Oceanija	13	25	26
Amerika (brez ZDA in Kanade)	4	9	8
skupaj	118	215	224

Iz naseljene razpredelnice je razviden porast oz. padec izkopa premoga na posameznih področjih sveta. Severna Amerika in Zahodna Evropa pa sta v primerjavi z obdobjem pred drugo svetovno vojno precej nižje, medtem ko so socialistične države napravile izreden skok, pa tudi v ostalih državah je izkop premoga precej večji. V zvezi s tem je treba pripomniti, da izkopljejo v socialističnih državah približno polovico svetovne proizvodnje premoga, medtem ko načrpajo nafte samo 17 % svetovne proizvodnje. Zato je tudi razumljiv skok v izkopu premoga v socialističnih državah in istočasen padec posebno v ZDA, kjer nafta zavzema vedno bolj pomembno mesto kot energetska surovina.

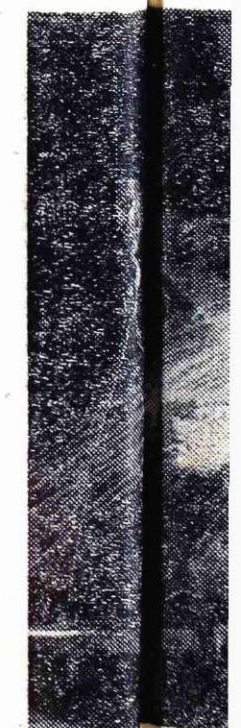
	sredina 1936 do 1938	1961	1962
Sev. Amerika	428	383	403
Zah. Evropa	473	438	442
soc. države	228	1012	1043
ostale države	118	215	224
skupaj	1247	2048	2112

Iz zadnje razpredelnice pa je razviden izkop premoga v desetih državah, ki so na prvih mestih v svetovnem merilu.

	sredina 1936 do 1938	1961	1962
LR Kitajska	35	490	515
ZDA	416	376	396
Sovjetska zveza	109	377	378
Vel. Britanija	236	193	201
Zah. Nemčija	144	143	141
Poljska	35	107	110
Indija	26	56	60
Japonska	45	54	57
Francija	45	52	52
Južnoafriška Unija	16	40	42

BRAZILIJA Privati djetniki brake zvez zave Minas ais pos s pomočjo amerija žave prepril pol d jeklarsko dno Cia.

Tudi v nasrtinaru

orenjske

to število še pove-
sicer na 36.758 obi-
od katerih je bilo
emcev in 13.350 mla-

lahko zaključimo,
intgar zelo priljub-
tniška točka in po-
rimena za bližnjo
ot nje za Jeseniča-
pčudovanju lepota, ki
srečamo le v Vint-
bo tak po napor-
resno razvedril,

ob obeh vhodih v sotesko pa
tudi okrepil. Letos sredi av-
gusta bo Turistično društvo
Vintgar praznovalo 70-letnico
otvoritve soteske. Takrat bo-
do organizirali razne prire-
ditve, poleg tega pa so se
marljivi odborniki odločili
popraviti tudi pot do Po-
kljuške luknje, kamor so že
pred drugo svetovno vojno
radi hodili na izlet jeseniški
napredni delavci.

T. K.

sičem obnovljena

turistično društvo
ki go se je letos
da inastnih sred-
peva voji delež k
ohrntvi tega po-
a turno-zgodo-
spornika. Žrtvo-
preko 500.000 dinar-
e se spominska
in di razgledna
kaj skupnem sta-

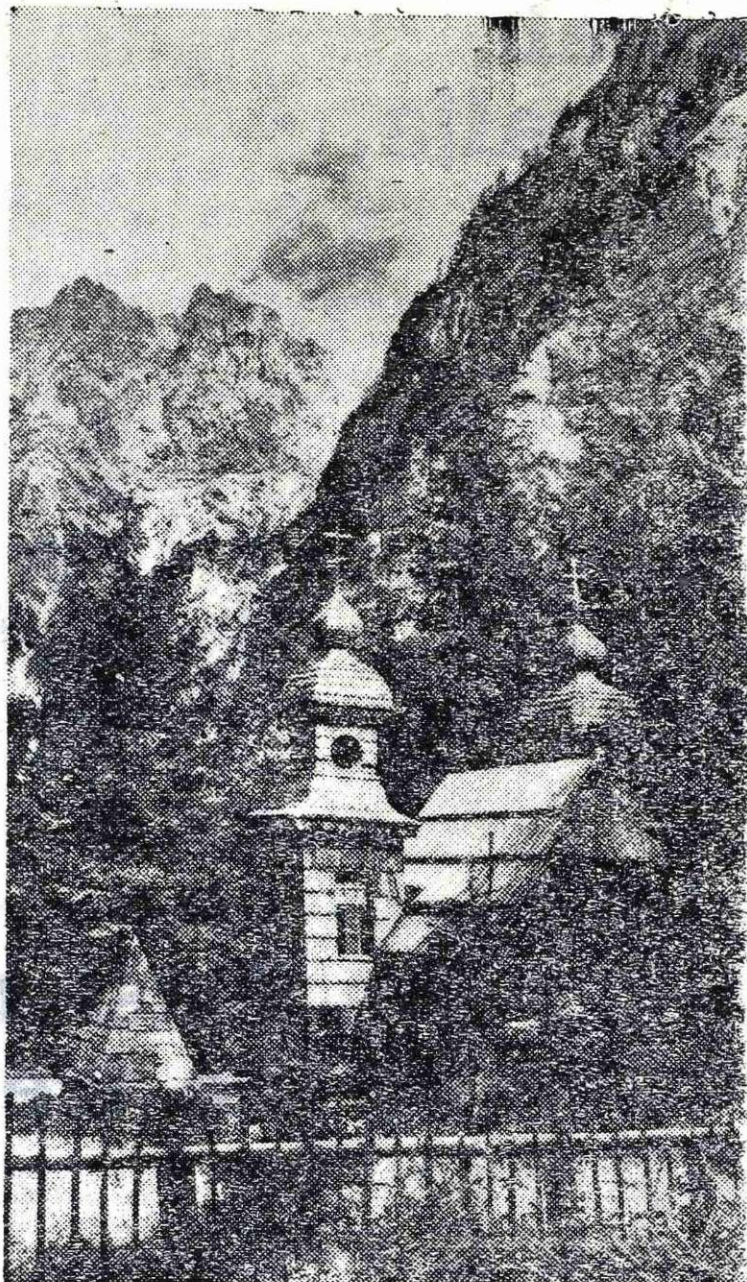
ski oči so posebne
tableti vabijo lju-
obiovalce Vršiča
cerke in počasti-
enik ruskemu ne-
ujeku. Turistič-
vo v kranjski gori
o oglo okoli spo-
obzja, izsekalo
drevja da lahko už-
vale ob lepem raz-
mojne gore, v
nekaj opic in tudi

studenček vljudo vabi k
osvežitvi. Zunanost in notra-
njost cerkvice sta dobili no-
vo trajnejšo in prikupnejšo
podobo.

Obnovljena ruska kapeli-
ca pod Vršičem bo izročena
namenu V NEDELJO, DNE
28. JULIJA z velikim slav-
jem, katerega se bo udeležil
tudi pravoslavni metropolit
iz Zagreba ter številni prija-
telji ruskega naroda in ljubi-
telji veličastnih gora okoli
Vršiča.

Turistično društvo v Kranj-
ski gori izroča nov spo-
minski objekt v varstvo
vsem obiskovalcem in ljubi-
teljem Vršiča. Cerkevica in
njena okolica naj bosta gaj
tišine sredi veličastnih gora
v spomin na 3000 ruskih voj-
nih ujetnikov.

Zuro Ruska kapelica pod Vršičem je obnovljena

ARSKI GLOBUS

Privatni po-
braže zvezne dr-
as Gais poskušajo
jo gumerja te dr-
priča pol državno
drno Cia. Side-

rurgica Nacional, da naj rajši
zgradi novo železarno v Vale
do Paraopeba (Minas Gerais),
kot da bi zmogljivost že ob-
stoječe železarne Volta Re-
donda v zvezni državi Rio de

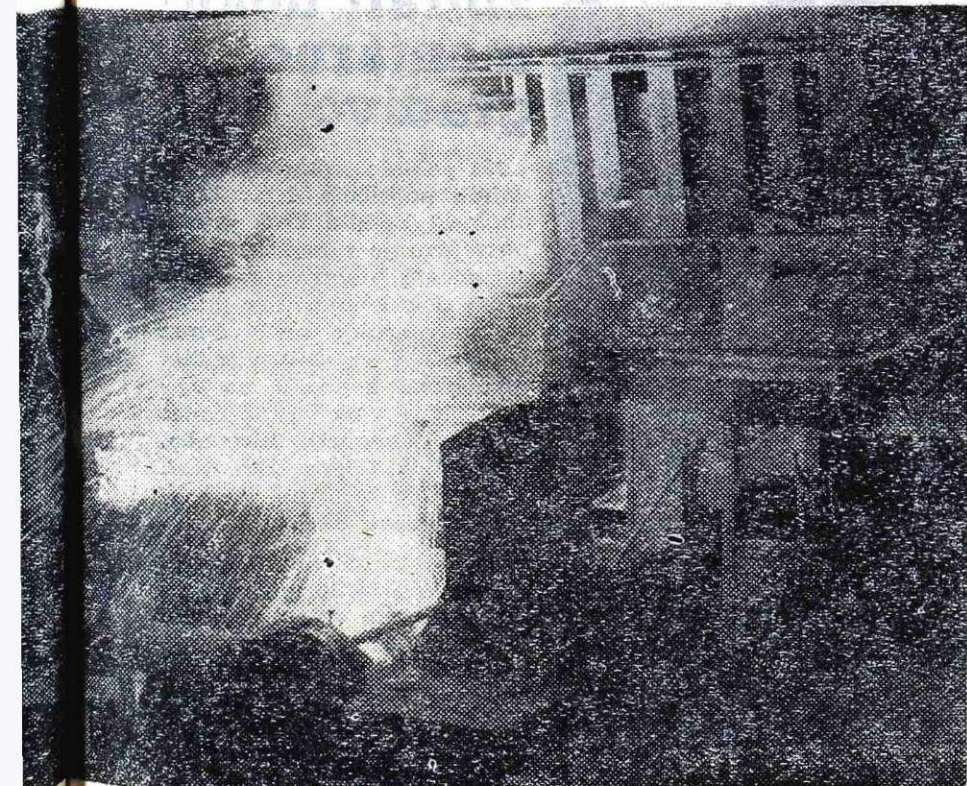
Janeiro povečala na 3 milijo-
ne ton. Pri tem navajajo raz-
lične prednosti gradnje nove
železarne v tej brazilski zvez-
ni državi.

FINSKA — V tej skandi-
navski državi so proizvedli v
letu 1962 skupno 330.000 ton
surovega jekla, kar je za
32.000 ton več kot v letu 1961.

JAPONSKA — V preteklem
letu so začeli obratovati v
japonskih železarnah trije no-

vi plavži. V marcu 2.000-ton-
ski plavž železarske družbe
Yawata Iron and Steel
Comp., v juniju 700-tonski
plavž podjetja Nissin Steel
Works in v novembru 2.000-
tonski plavž družbe Nippon
Kokan K.K.

ZAHODNA NEMCIJA —
Zah-nemško podjetje Din-
glerwerke AG bo dobavilo za
četrti plavž, ki ga gradijo v
indijski železarni Rourkela,
kompletno napravo za čišče-
nje plavžarskega plina skup-
no z električno opremo, me-
rilnimi napravami, cevovodi in
armaturo. Naprava bo imela
zmogljivost čiščenja 170.000
Nm³ plavžarskega plina na
uro.

Kulturne in športne prireditve

v počastitev občinskega praznika 1. avgusta 1963

SOBOTA, 27. julija

- ob 16. uri odprto prvenstvo Jesenic v namiznem tenisu; sodelujejo vsi najboljši slovenski klubi.
- ob 18. uri košarkarski turnir ženskih ekip; sodelujejo: Lokomotiva Zagreb, ENAL Trst, Zagorje, Jesenice.

NEDELJA, 28. julija

- ob 8. uri nadaljevanje turnirja v namiznem tenisu;
- ob 9. uri nadaljevanje turnirja v košarki;
- ob 9. uri odbojarski turnir, sodelujejo: Kanal, Kropa, Žirovnica, Novo mesto, Jesenice;
- ob 9. uri balinarski turnir
- ob 10. uri letni smučarski slalom pod Prisankom, sodelujejo najboljši jugoslovanski smučarji.
- ob 20. uri gostovanje folklorne v Kranju.

TOREK, 30. julija

- ob 16. uri teniški dvoboj Jesenice : Kamnik;
- ob 19. uri »Tek okoli mesta Jesenice«.

Start in cilj pred gimnazijo.

SREDA, 31. julija

- od 17. do 18. ure promenade koncert godbe na pihalu Jesenice pred Titovim domom;
- ob 18. uri slavnostna seja občinske skupščine Jesenice v gledališču »Tone Čufar«;
- od 19. do 20. ure promenade koncert godbe na pihalu Javornik na športnem igrišču;
- ob 20. uri nastop folklorne skupine iz Kosmeta na športnem igrišču pod Mežakljo.

ČETRTEK, 1. avgusta

- ob 15. uri odprto prvenstvo Jesenic v plavanju za pionirje.

NEDELJA, 4. avgusta

- ob 9. uri nogometni turnir, sodelujejo: Gorica, Anhovo, Jesenice.

Na vse prireditve vabljeni!

PROGRAM PRAZNOVANJA NA HRUSICI

PETEK, 26. julija

- ob 19. uri fanfare v znamenju za začetek praznovanja 11. vaškega praznika;
- ob 19.15 uri slavnostna seja družbeno-političnih organizacij;
- ob 19.30 uri otvoritev foto razstave v domu;
- ob 20. uri promenade koncert godbe na pihalu pred domom — kurjenje kresov.

SOBOTA, 27. julija

- ob 15.30 uri odhod svojcev in godbe na pihala z avtobusom v Begunje;
- ob 20. uri premiera veseloigre »Če se ženski jezik ne suče« — pred premiero slavnostni govor in polaganje vencev na grob talcev.

NEDELJA, 28. julija

- ob 9. uri kros za prehodni pokal talcev;
- ob 10. uri tekma v odbojki med TVD Partizan in JLA Hrušica;
- ob 10.30 uri mokre vaje gasilske čete Hrušica;
- ob 11. uri simbolične gasilske vaje pionirjev in svečana predaja motorne brizgalne pionirjem;
- ob 15. uri dvoboj v namiznem tenisu;
- ob 19.30 uri ponovitev veseloigre »Če se ženski jezik ne suče«.

RAZPIS

AMD Jesenice priredi v počastitev občinskega praznika meddruštveno ocenjevalno vožnjo mopedistov okoli mesta Jesenic dne 3. avgusta 1963. Start ob 16. uri pred železniško postajo.

Proga je dolga 7.100 m, povprečna brzina 30 km/h.

Opis proge: Proga poteka od železniške postaje do hotela Pošte po Cesti Franceta Prešerna, preko Hermanovega mostu po Cesti 1. maja, preko novega mostu na Javorniku po Cesti Borisa Kidriča in Cesti železarjev do železniške postaje.

Prijave pisмено ali ustmeno vsak dan v pisarni AMD Jesenice od 15. ure naprej.

Tekmuje se po sistemu kazenskih točk. Vsaka sekunda ± je ena kazenska točka.

Pravico do nastopa ima vsak, ki ima vozniško dovoljenje.

Prvi trije bodo nagrajeni.

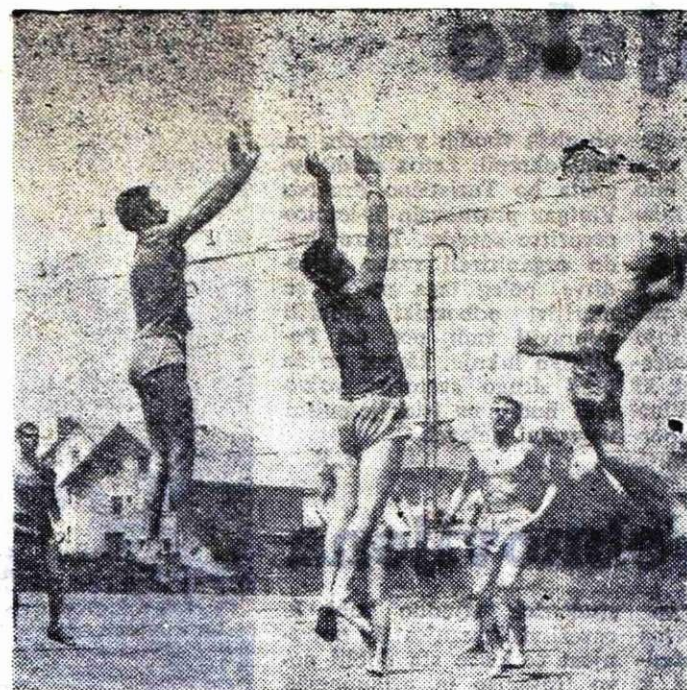
Prva nagrada	50 l bencina
Druga nagrada	30 l bencina
Tretja nagrada	20 l bencina

Športna komisija AMD Jesenice

Snaga na Jesenicah, ali „kjer se osel valja, tam dlako pusti“

Na Jesenicah smo v zadnjih letih postali bogatejši za več novih objektov, predvsem stanovanjskih blokov. S tem bi se lahko morda kosali celo z Velenjem, toda ne bi se mogli s tem lepim mestom kosati glede parkov ter reda in čistoče. Na Jesenicah prav gotovo pogrešamo zelenega pasu in parkov. Z veseljem je treba pozdraviti pobudo vodstva osnovne šole na Jesenicah, ki je s pomoč-

jo šolske mladine uredilo majhen park nasproti avto servisa. Tako bo naša mladina sama znala čuvati javne nasade in bo imela veselje do vsega tistega, kar je lepo. Žal, zaenkrat o čistoči na Jesenicah skoraj ne moremo govoriti. Če si ogledamo samo cesto od glavne pisarne pa do železniške postaje, potem lahko najdemo ob pločnikih vse polno nesnage. Zanimivo razstavo nesnage pa si številni obiskovalci lahko ogledajo v okolici spomenika padlim borcem pred železniško postajo. In prav to je najbolj žalostno, saj bi moral biti ta prostor v našem mestu najlepše urejen, ne pa da je tam vse polno škatlic raznih velikosti in oblik, papirja in nekdo je tam celo čevljev pozabil. Skratka, človek ob pogledu na ta prostor, pomisli na star slovenski pregovor, ki pravi: »kjer se osel valja, tudi dlako pusti«. Naše ceste in sploh mesto bi izgledalo vse drugače, če bi ljudje imeli nekaj več smisla za disciplino, za red in čistočo. Nenehno moramo otroke opozarjati, da ne bodo teptali rož ter metali odpadkov v parke oziroma javne nasade. Otroci bi morali tudi vedeti, zakaj so nameščeni koši za odpadke. Skoraj neverjetno je tudi, da so nekateri ljudje tako malomarni, da odpadke namesto v koš, ki je že pripravljen za to, raje vržejo kar na tla. Tako se nabira nesnaga, ki nam Gorenjcem ne more biti v ponos.

Mladinci — železarji so tekmovali v četverboju in zopet osvojili prvo mesto

Zabeleženo

Pred nekaj dnevi so dobili vsi hišni sveti Stanovanjske skupnosti Plavž obvestilo, naj opozore stanovalce, da si pravočasno nabavijo premog za prihodnjo zimo, ker so spet predvidene težave s prevozi v jesenskem času.

Lepo, da stanovanjska skupnost skrbi za to, da nas ne bo pozimi zeblo, sredi poletja. Do tu vse lepo in prav. Toda naslednji odstavek me je zbedel. Takole pišejo:

»Izvajanje tega opozorila bodo kontrolirali organi tržne inšpekcije!«

Zamislila sem se, če naša tržna inšpekcija nima dovolj drugih, še kako pomembnih in potrebnih nalog, da bi se imela čas ukvarjati s tem, koliko ima kdo zaloge premoga v kleti! Če nalog, ki spadajo v njen delokrog morda ne vidi, bi jih lahko pokazal marsikateri potrošnik, nemalokdaj pa tudi škodo, ki jo mora kriti potrošnik iz svojega žepa!

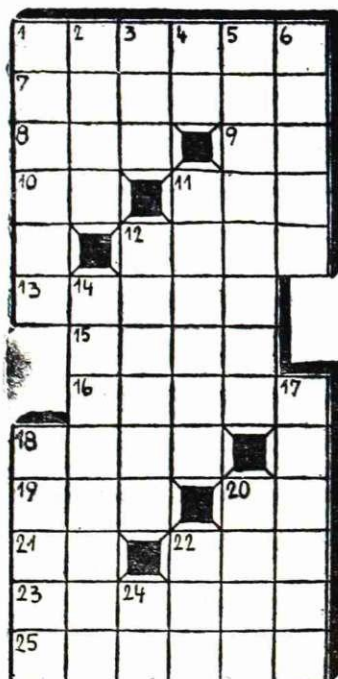
MI

Križanka

Vod.: 1. naziv stroja za hladno valjanje, 7. tipka — gumb, 8. jadranski otok, 9. kvartaški izraz, 10. silicij, 11. velika lesena posoda, 12. cunja, 13. zračni duh iz Shakespearove drame, 15. delujoči vulkan na Siciliji, 16. poulično glasbilo, 18. naša denarna enota, 19. mlada kravica, 20. veznik, 21. osebni zaimsek, 22. barva kože, polti, 23. del voza, 25. akcent.

Navp.: 1. težak položaj, kriza, 2. središče Moldavije,

3. Estonec, 4. začetnici primka in imena nekdanjega jugoslovanskega smučarskega prvaka v alpskih disciplinah, 5. avion, 6. del njive, 11. občina, soseska, 12. glasbilo s strunami, 14. razmerje, proga, 17. južni sadež, 18. kača velikanka, 20. gora na Koroškem, 22. tanka tkanina, 24. začetnici večjega mesta na Primorskem.

Panorama Jesenic z železarno, ki se vedno bolj širi

Tekmovanje mladincev - železarjev

Naši mladinci že tretjič prvi

Na četrtem mladinskem športnem četverboju, ki je bil v soboto v Ljubljani, so se pomerili med seboj mladinci — športniki ISKRE (Kranj), LITOSTROJA, ŽELEZARNE RAVNE in člani našega kolektiva. Prireditelj tega uspelega tekmovanja v namiznem tenisu, odbojki, šahu in streljanju je bil Litostroj.

Naši mladinci so se najbolje uvrstili v šahu, kjer so zasedli prvo mesto, drugi so bili v odbojki, tretji pa v streljanju in namiznem tenisu. V skupni razvrstitvi pa so

že tretjič osvojili prehodni pokal.

REZULTATI:

Namizni tenis: 1. Ravne, 2. Litostroj, 3. Jesenice, 4. Iskra

Odbojka: 1. Ravne, 2. Jesenice, 3. Litostroj, 4. Iskra,

Šah: 1. Jesenice, 2. Iskra, 3. Litostroj, 4. Ravne

Streljanje: 1. Iskra, 2. Litostroj, 3. Jesenice, 4. Ravne.

Skupna uvrstitve: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Litostroj, 4. Iskra.

Komisija je začela zbirati dokumentarno gradivo

Na pobudo nekaterih predvojnih političnih delavcev je občinski komite ZKS sklical posvetovanje z namenom, da se začne z intenzivnim zbiranjem dokumentarnega gradiva za razdobje med obema vojnama. V ta namen je bila imenovana komisija, za nje članke pa predlagani: Franc Konobelj - Slovenko, predsednik, Jože Stražišar, Vencelj Perko, Ivan Vovk-Zivan in Franc Skrl.

Že imena članov komisije dajejo zagotovilo, da bodo začeli z resnim delom, Vencelj Perko pa bo zbrano gradivo uredil in ga priredil za objavo. Predvidevajo, da bo imela komisija za dve do tri leta dela, delovala pa bo v okviru tehničnega muzeja — oddelka za NOB.

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«
27. do 29. julija avstrijski barvni film **PRI ČRNEM KONJICKU**, ob 17. in 19. uri.
29. julija samo ob 19. uri.
30. do 31. julija norveški VV film **LINE**, ob 19. uri.
1. do 2. avgusta francoski film **USODE**, ob 19. uri.
3. avgusta italijanski barvni CS film **SEDEM IZZIVANJ**, ob 17. in 19. uri.

3. avgusta ital. barvni VV film **AMERIKA V NOCI**.

Kino Kranjska gora
27. julija angleški barvni film **OBOROŽENO ROPANJE**.
28. julija norv. film **LINE**.
31. julija italijanski film **UBIJALEC**.
3. avgusta avstr. barv. film **PRI ČRNEM KONJICKU**.

Kino »Plavž«
27. do 28. julija italijanski film **UBIJALEC**, ob 18. in 20. uri.
29. do 30. julija avstrijski barvni film **PRI ČRNEM KONJICKU**, ob 18. in 20. uri.
1. do 2. avgusta norveški VV film **LINE**, ob 20. uri.
3. avgusta francoski film **USODE**, ob 18. in 20. uri.

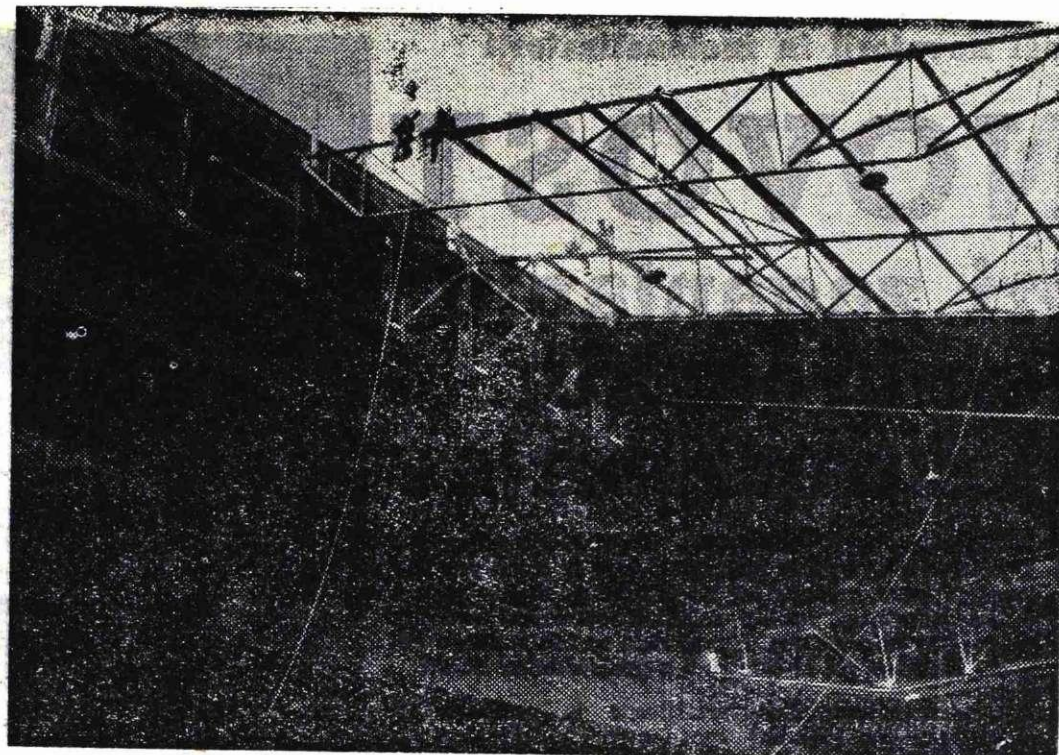
Kino Žirovnica
27. julija madžarski film **MAJSKE SLANE**.
28. julija francoski film **ZAUPNIK TEH ŽENSK**.
31. julija avstrij. barv. film **PRI ČRNEM KONJICKU**.
3. avgusta norveški film **LINE**.

Kino Dovje
27. julija francoski film **ZAUPNIK TEH ŽENSK**.
28. julija madžarski film **MAJSKE SLANE**.
1. avgusta avstrij. barv. film **PRI ČRNEM KONJICKU**.
3. avgusta francoski film **USODE**.

Kino Koroška Bela
27. julija norv. film **LINE**.
28. julija angleški barvni film **OBOROŽENO ROPANJE**.
29. julija italijanski film **UBIJALEC**.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 26. julija od 12. ure do 2. avgusta do 12. ure.
Zahodni del Jesenic: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, telefon 245 — interni 728.
Vzhodni del Jesenic: dr. Franc Trampuž, Jesenice, Tomšičeva 8/a, tel. 245 — interni 291.

Začeli so dvigati streho nad halo martinarne

O delu komornega zbora DPD Svoboda »Tone Čufar«

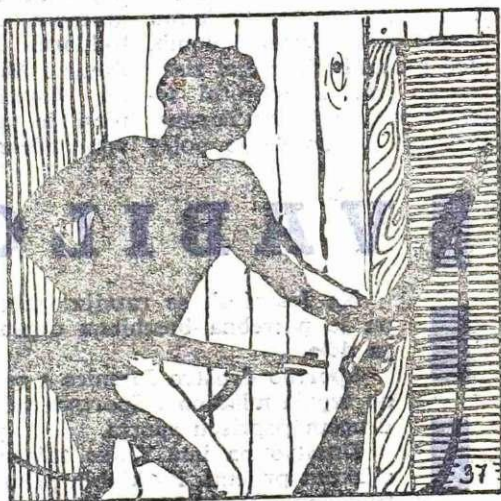
V štirinajstih dneh pet koncertov

Komorni zbor Svoboda »Tone Čufar« Jesenice zaradi sodelovanja pri opereti »Melodije srca« koncem letošnje sezone ni bil v stanju dati samostojnega koncerta. Čim pa je bilo uprizorjanje operete zaključeno, je priredil komorni zbor v prvi polovici julija kar pet koncertov. Prvi je bil ob krajevnem prazniku v Žirovnici, drugi na srečanju delovnih kolektivov v Podvinu, tretji v mladinskem taboru obveznikov predvojaške vzgoje v Moj-

strani, četrti v Mojstrani za oskrbovance Zdravilišča »Triglav« in počitniškega doma »Sonja Marinković« in peti v Kranjski gori za brigadirje MDB »Vlado Mauser« iz Ljubljane, ki grade smuško in sankško progo na Vitrancu. Na vseh gostovanjih je nastopil komorni zbor s programom, ki vključuje partizanske, slovenske in jugoslovanske narodne pesmi ter pesmi tujih narodov. Povsod so bili deležni zaslužnega priznanja, še poseb-

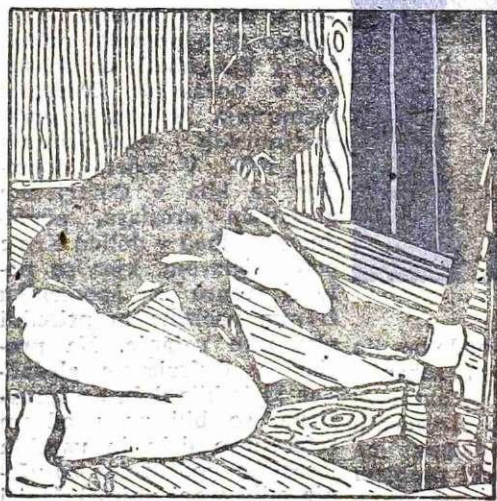
nega pa med obvezniki predvojaške vzgoje v Mojstrani in med brigadirji v Kranjski gori, kjer so gostovali v soboto zvečer. Zanimanje za koncerte komornega zbora dokazuje, da v naših turističnih krajih gostje nimajo potrebnega razvedrila v obliki raznih kulturnih prireditev. Gostinska podjetja, uprave domov in predvsem turistična društva bodo morala resneje misliti na uvedbo pogostejših zabavnih in kulturnih prireditev za domače in

tuje goste, saj so pripombe slednjih, ko se vračajo v domovino, da se pri nas premalo skrbi za razvedrilo turistov, povsem upravičene. Svoboda Jesenice je s svojimi sekcijami pripravljena nastopati v vseh turističnih krajih in tako doprinese k lepšemu življenju tujcev pri nas. Žal pa imajo turistična društva za to dejavnost, ki prav tako spada v okvir turizma, premalo posluha.

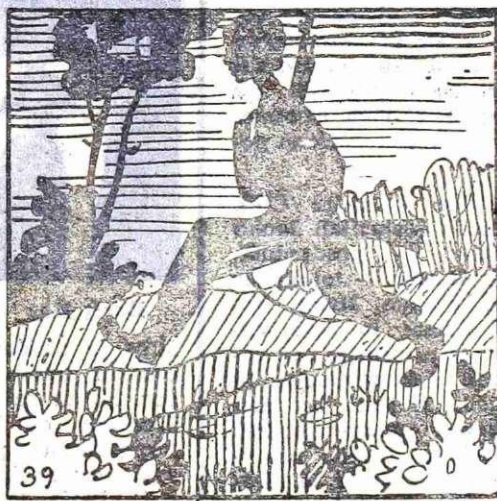
37

Iz hleva se je vzpel skozi lijak za spuščanje sena na hlev in od tod po ozkem hodniku zlezal v ropotarnico. Tiho kakor mačka je tipal skozi staro šaro in neslišno odpahnil vrata. Najprej jih je odprl samo za prst. Med šaro je planila izdajalska svetloba. Pred hišo je slišal enakomerne stražarjeve korake. V sobi pred njim je bilo na stojalu najmanj deset pušk, onstran hodnika pa so se Nemci pridrušeno pogovarjali. Slišati je bilo tudi smrčanje. Odrinil je vrata, stopil po prstih k stojalu in pograbil dve puški.

38

Nazaj je hitel kot bi gorelo za njim. V ropotarnici se je spotaknil in skoraj padel. Zdelo se mu je, da je neznansko zaropetalo in da bo zdaj, zdaj pokonci vsa hiša. Ni imel časa čakati, kaj se bo zgodilo. Hitel je dalje in vrgel puški v lijak. Še sam je skočil za njima na dno. Ni se menil za bolečine, ki so ga zaskelele, ko je priletel na dno. Preden se je izmotal iz lijaka in uzrl svetlo liso odpahnjene deske, se mu je zdelo, da je minila cela večnost. Nič več ni pazil in ni mu bilo mar, če ga Nemci zaslišijo. Samo čim prej od tod, je razbijalo skozi njegova senca.

39

Komaj je bil zunaj, je stekel proti vrbju in se je ustavil šele visoko nad mestom, ki je bilo določeno za sestanek. Nekajkrat je zaskovikal in obvestil tovariša, da se je srečno vrnil. Potem se je zleknil po rosi na travi in negibno obležal. Od utrujenosti se ni mogel ganiti. Ni se mogel iznebiti občutka, da je še kar naprej v hiši, da so vsepovsod Nemci in da so ga opazili ter ga bodo zdaj zdaj prijeli. Spodaj na zbornem mestu sta ga čakala tovariša. Ker ga ni bilo, sta pomislila na past in stekla ob potoku. Šele čez dolgo sta zaslišala slabotno klicanje.

Naši novatorji in racionalizatorji

NOVOST

pri zaganjanju asinhronskih elektromotorjev

Elektromotorji na žerjavih, vlagalnih strojih, valjčnicah in vseh pogonih in strojih, kjer je treba pogosto menjati smer vrtenja ter se istočasno znatno menja tudi obremenitev, so bili vedno izpostavljeni kvarom, pregoretju in zastojem. Zaradi tega so bili stalno v popravilu, težave pa so bile tudi s proizvodnimi načrti.

Vse take motorje in stroje vključujemo z običajnimi omskimi upori, s pomočjo krmilnih valjev ali zaganjačev, ki pa niso mogli preprečiti mehanske ali električne preobremenitve električnega asinhronskega motorja in stroja. Krmilni valji, omski upori in drsni kontakti so zaradi preobremenitve stalno pregorevali in bili nesposobni za nemoteno obratovanje. 70 do 80 % okvar na elektromotorjih je bilo zabeleženih prav zaradi slabih kontaktov na krmilnih valjih, drsnih obročih in krtačkah, ki so se izrabile pri prekomerni obremenitvi in menjanju smeri vrtenja.

Delovodja v elektro delavnici na Jesenicah tov. Boris Kos, ki ga vsi poznamo kot

marljivega in vestnega ter sposobnega vzdrževalca, je začel pri stalnih popravilih asinhronskih elektromotorjev na žerjavih in vlagalnih strojih v martinarni o tem resno razmišljati. Na osnovi dolgotrajnih opazovanj in temeljitega študija je odlično rešil ta pereč in kritičen problem. Omske upore je nadomestil z induktivnimi upori na originalen enostaven avtomatski način. Nova indukcijska du-

Tudi na vlagalnih strojih so bile pogoste okvare zaradi preobremenitve električnega asinhronskega motorja pri vključevanju s pomočjo krmilnih valjev, ki so stalno pregorevali

so bili do sedaj zaradi izmeničnega zaganjanja, menjanja smeri vrtenja in obremenitve izpostavljeni stalnim okvaram in zastojem.

Avtor zasluži za teoretično in praktično rešitev tega problema vse priznanje in prav

tako tudi materialno in strokovno pomoč pri vseh merodajnih vodstvih proizvodnih ekonomskih enot, ki si želijo nemoteno obratovanje asinhronskih elektromotorjev na valjčnicah, žerjavih, vlagalnih strojih in vseh drugih pogo-

nih, kjer do sedaj omski upori preko krmilnih valjev niso prenesli električnih in mehanskih obremenitev zaradi sunkovitega zaganjanja sedaj v to, sedaj v drugo smer.

Zuro

Boris Kos

šilka je odlično nadomestilo omskih uporov in zaganjačev. Na ta način je avtor že številnih odlično izvedenih novatorskih predlogov na svojstven način rešil problem najšibkeje točke pri zaganjanju asinhronskih elektromotorjev pri žerjavih, valjčnicah in vlagalnih strojih, ki

ZELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Zelezarne Jesenice - Ureja redakcijski odbor - Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Naslov: Uredništvo Zelezarja, Zelezarna Jesenice, int. telefon št. 394 - Tisk CP "Gorenjski tisk"

10-letnica združenja šoferjev in avtomehanikov Jesenice

V okviru letošnjega praznika šoferjev in avtomehanikov je praznovala podružnica združenja šoferjev in avtomehanikov na Jesenicah svojo desetletnico. Praznovanje je bilo v nedeljo. Že v soboto je odpotovala delegacija v Žužemberk na proslavo v počastitev 20-letnice formiranja in borb prvih partizanskih motoriziranih enot NOV. V nedeljo dopoldne je bila v Čufarjevem gledališču proslava, popoldne pa odhod v dolino Krme pod Triglavom, kjer so položili venec k spomeniku žrtvam nacizma in priredili planinsko rajanje. Na proslavi v Čufarjevem gledališču, ki je bila dobro pripravljena, so bili po uvodnem referatu o delu in uspehih jeseniške podružnice združenja odlikovani najzaslužnejši šoferji z zlatimi, srebrnimi in bronastimi značkami ter posebnimi priznanji. Med drugim so proglasili Transportno podjetje Ljubljana, poslovno enoto Jesenice za prvega častnega člana in odlikovali njenega direktorja

Vita Rauhekarja z zlato značko. Ob zaključku odlikovanja je odlikoval še predsednik republiškega združenja tov. Cerar predsednika jeseniške podružnice Jožeta Kuralta z zlato značko in mu podelil prvo zvezno diplomu. Med mnogimi je prejel zlato značko tudi stodoletni šoferski invalid Franc Zupanc. Proslavo, ki so se je poleg

številnih šoferjev in avtomehanikov udeležili tudi predstavniki jeseniških družbenih organizacij ter okrajnega in republiškega združenja, so dopolnili s kulturnim programom, ki ga je izvajala folklorna skupina KUD Dovje - Mojstrana. S sedmimi slovenskimi narodnimi plesi je zelo navdušila številne udeležence proslave.

VABILO

Na Jesenicah se razvija vse zelo hitro. Povsod pa je potrebna brezhibna organizacija, ki usmerja delo.

Športno društvo Jesenice s svojimi klubi nenehno vzgaja mladino v športnih veščinah na enem ali drugem poprišču športa.

Društvo pa ima velike težave prav z organizacijskimi prijemi. Po klubih primanjkuje sposobnih funkcionarjev, ki bi z voljo in požrtvovalnostjo vodili klubsko delo. Predvsem so težave v nogometnem in plavalnem klubu. Oba omenjena športa, ki sta svoječasno nekaj pomenila na Jesenicah, danes ne moreta in ne moreta priti na tako imenovano zeleno vejo. To pa samo zaradi pomanjkanja za delo pripravljenih funkcionarjev.

Zaradi tega uprava športnega društva Jesenice vabi vse bivše športnike, ki se danes aktivno ne ukvarjajo s športom in jim je napredek športa na Jesenicah pri srcu, da pomagajo po svojih močeh k napredku v enem ali drugem klubu.

Za veliko razumevanje vam bo jeseniška, športa željna mladina, prav gotovo hvaležna.

Dejstvo je in bo, da kjer ni dobrih športnih funkcionarjev, ne bo športa.

Propagandna komisija ŠD Jesenice

Uspešne nadomestne volitve

Po sklepu CDS so bile 19. julija nadomestne volitve v DS EE šamotarne in volitve novega UO EE gradbenega oddelka. (O volitvah v obeh ekonomskih enotah poročamo posebej.)

Volilna komisija CDS, ki so jo sestavljali Janko Kavalar - predsednik, Alojz Dolgan - tajnik ter člani Stanko Malej, Tomaž Klinar in Jože Vilman, je pripravila vso potrebno dokumentacijo in določila 19. julij kot dan volitev v omenjenih EE. Volitve so trajale neprekinjeno od 4. do 16. ure. Na obeh voliščih so potekale v redu.

Rezultati volitev: od 224 volilnih upravičencev jih je glasovalo 163 ali 72,8 %. Upravičeno je bilo odsotnih 41 ali 18,3 %. S potrdilom je glasovalo 9 upravičencev ali 4 %, glasovalo pa jih ni 11 ali 4,9 %. Neveljavnih glasovnic je bilo 13 ali 7 %. Vsem izvoljenim je volilna komisija CDS izdala potrdilo o izvolitvi ter objavila rezultate volitev in imena izvoljenih.

Dopisujte v Zelezarja!